

Ilmatieteen laitos

Liikenne- ja viestintäministeriön tilinpäätöskannanotto Ilmatieteen laitoksen vuoden 2019 tilinpäätöksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n mukaisen perustellun kannanottonsa Ilmatieteen laitoksen vuoden 2019 tilinpäätöksestä.

Kannanotto on käsitelty ministeriön johtoryhmissä.

Yleistä

Tilinpäätöslaskelmat ja liitteet sekä tilinpäätösanalyysi on laadittu säännösten mukaisesti. Virasto on riittävästi raportoinut ja analysoinut tavoitteiden toteutumista. Toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Valtiontalouden tarkastusviraston (jäljempänä VTV) tilintarkastuskertomuksessa ei ole virastolle olennaista huomautettavaa.

Arvio tuloksellisuudesta, sen kehityksestä ja asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Vuodelle 2019 Ilmatieteen laitokselle oli tulossopimuksessa asetettu yhteensä 22 tulostavoitetta. Tulostavoitteet liittyivät konsernistrategiassa määriteltyjen painopisteiden toimeenpanoon (tilinpäätöksen luku 2), toiminnan tuottavuuteen (luku 4.1) ja kustannusvastaavuuteen (luku 5). Kaikista tulostavoitteista ei ole toteumia vuosilta 2017 ja 2018, koska tavoitteet on asetettu vasta myöhemmin.

Tulostavoitteista 17 liittyi konsernistrategiassa määriteltyjen painopisteiden toimeenpanoon. Näitä mitattiin 22 mittarin ja niille asetettujen tavoite-
tasojen kautta. Tavoitetasot saavutettiin kahta lukuun ottamatta. Liikenteen energiareformi -painopisteessä osa IPCC ilmastomallin CMIP6 Tier1-ajoista jäi suorittamatta, joten kyseinen tavoitetaso saavutettiin vain osittain. Tiedon hyödyntäminen ja liiketoimintamahdollisuudet -painopisteessä satelliitti- ja sääatutkadatan tehokkaampaan hyödyntämiseen liittyvä tavoitetaso ei toteutunut.

Virasto on toimintakertomuksessa selostanut ja analysoinut tavoitetasojen toteumia. Ministeriö kiinnittää huomiota, että toimintakertomuksessa ei käy ilmi tavoitetason toteutuminen, joka koskee uusien yksinkertaisempien INSPIRE-direktiiviin perustuvia rajapintojen pilotointia ilmanlaatudatalla. Virasto on kuitenkin selostanut ministeriölle edellä mainitun kohdan toteutumisen tarkemmin toisessa yhteydessä.

Kustannusvastaavuudelle oli asetettu kolme tavoitetta. Virasto ylitti näistä kaksi, mutta julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuteen liittyvä tavoite jäi saavuttamatta, mikä johtuu vuoden 2018 maksamatta jääneestä tasauslaskusta.

Toiminnan tuottavuuden tavoitteista virasto ylitti työn tuottavuuteen liittyvän tavoitteen, mutta kokonaistuottavuuteen liittyvä tavoite jäi saavuttamatta, sillä suoritemäärän kasvu ei ollut riittävää suhteessa kokonaispöytäkirjan määrän kasvuun.

Tulossopimuksen liitteenä on viraston perustoimintaan liittyviä mittareita, jotka eivät ole varsinaisia tulostavoitteita, mutta niitä seurataan osana tulosohtoa. Kahdeksasta seurattavasta mittarista kolme jäi hieman ($\leq 0,6$ prosenttiyksikköä) tavoitteesta: Sää- ja meripalveluiden toimintavarmuus, yhden vuorokauden lämpötilaennusteiden osuvuus ja 1–2 vuorokauden tuulivaroitusten osuvuus. Sää- ja meripalvelujen toimitusvarmuuden jääminen alle tavoitetason johtuu pääasiassa jääkartan tuotantoprosessista, mikä jää tavoitteesta, vaikka onkin parantunut vuodesta 2018. Yhden vuorokauden lämpötilaennusteen osuvuuden suhteen on tunnistettu kehittämisskohteita, joihin virasto tulee kiinnittämään huomiota vuonna 2020. Virasto tulee tilinpäätöksen mukaan kiinnittämään huomiota myös tuulivaroitusten osuvuuteen.

Viraston henkilötövuosimäärä oli 674. Virastolle oli tulossopimuksessa asetettu VM-Barojen indeksejä koskevat tavoitetasot. Niitä on käsitelty viraston kanssa muissa yhteyksissä ja todettu, että asetetut tavoitetasot on saavutettu.

Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Virasto on riittävästi raportoinut ja analysoinut tavoitteiden toteutumista. Viraston perustoimintaa kuvaavat seurattavat mittarit eivät edellytä lisätarkastelua tai aiheuta toimenpiteitä.

Ministeriö toteaa, että virasto on käsitellyt henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja tilinpäätöksessään muuten kattavasti, mutta myös tulossopimuksessa asetetut VM-Baron tunnusluvut tulisi lisätä tähän tarkasteluun.

Tilinpäätöslaskelmat ja liitteet sekä tilinpäätösanalyysi on laadittu sääntöjen mukaisesti. Talousarvion noudattamisessa ei ole ollut puutteita.

Toimenpiteet, joihin viraston/laitoksen on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö painottaa, että Ilmatieteen laitoksen on kustannusten nousun torjumiseksi jatkuvasti selvitettävä ja tarkasteltava mahdollisia säästö- ja tehostamistoimenpiteitä.

Tuloksellisuuden parantamisessa korostuu ministeriön ja hallinnonalan yhteistyö ja yhteinen tekeminen. Ministeriö painottaa, että viraston tulee

osallistua aktiivisesti hallinnonalan konsernistrategian ja strategiassa määriteltävien määriteltyjen hallinnonalan tavoitteiden yhteiseen toimeenpanoon.

Liikenne- ja viestintäministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö tarkastelee yhdessä hallinnonalan virastojen kanssa toiminnallisen tehokkuuden mittareita. Ilmatieteen laitoksen asianomaisia mittareita kehitetään tässä yhteydessä edelleen yhteistyössä viraston kanssa siten, että niitä voidaan käyttää vuodesta 2021 alkaen.

Hallinnonalan konserniyhtenäisyyttä tukevaa ohjausmallia edelleen yksinkertaistetaan ja tulosohtaukseen liittyviä prosesseja sujuvoitetaan. Samalla ministeriö tiivistää virastojen tuloksellisuuden seuranta. Tulossopimuksessa sovitun mukaisesti tulostavoitteiden etenemistä seurataan jatkossa huhtikuussa, elokuussa ja marraskuussa. Seurannassa on tarkoitus hyödyntää sähköistä tulosohtaustyökalua.

Timo Harakka
liikenne- ja viestintäministeri

Harri Pursiainen
kansliapäällikkö

Tiedoksi

Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Liikenne- ja viestintäministeriön osastot